

Forelesningsoversikt

Dag 1: Begrepsavklaring, plan- og bygningsloven

Dag 2: Plan- og bygningsloven

Dag 3: Naturmangfoldloven

Dag 4: Forurensningsloven

Dag 5: Vassdragsforvaltning, Grunnloven og prosessuelle temaer, samt oppsummering av overordnede temaer

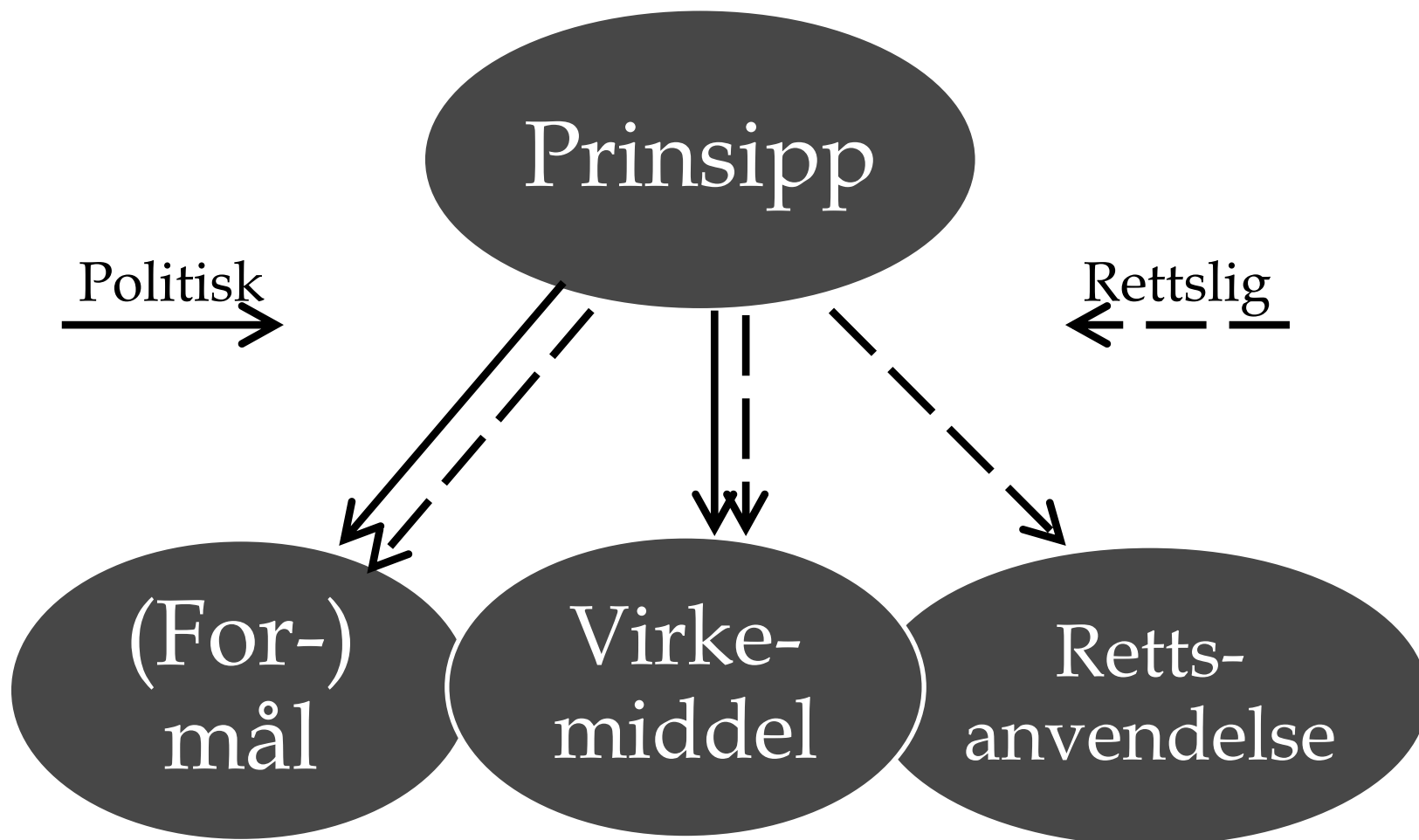
Litt om undervisningen

- Kunnskapskrav
- Ferdigheter
- Eksamensrelevans
- Valg av lærebok
- Kurs
- Treffetider
- Fronter-rom: diskusjonsforum

Litt om forelesningsopplegget

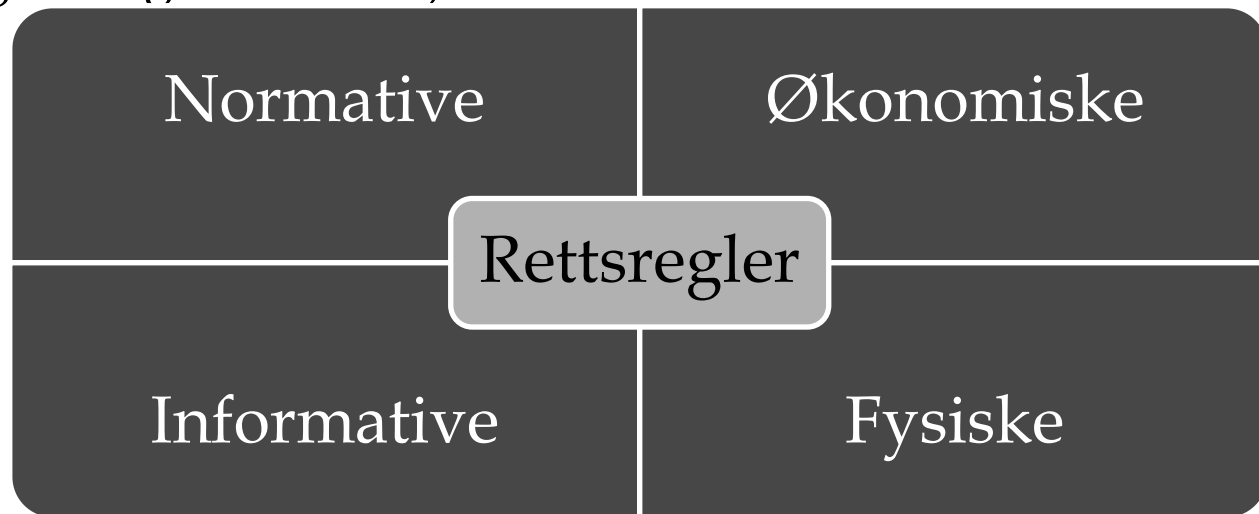
- Forutsetter kunnskap om kap. 1-5 i Bugges bok eller kap. I-VI i Backers bok
- Forelesningene går rett inn i lovgivningen og diskuterer:
 - Forvaltningsrettslige perspektiver
 - **Prinsipper**
 - **Virkemidler**
 - Grunnlovens betydning
 - Betydningen av internasjonal miljørett
 - Betydningen av EØS-retten
 - Etske perspektiver

«Prinsipp» og relaterte begrep

Virkemiddelperspektivet

- Det mest uvante – behov for å etablere begrepsapparat
- Hvorfor trenger jurister kunnskaper om bruk og utforming av virkemidler?
 - Jurister, økonomer, statsvitere, ...
 - Et møtested for jus og politikk
- Klassifisere på grunnlag av typer insentiver (Eckhoff, Statens styringsmuligheter, 1983)

Normative virkemidler

- Internalisering av pliktfølelse hos mottager
- Problem: Manglende kostnadseffektivitet
 - «Command and control»
- Hva sikrer fleksibilitet?
 - Unntaksadgang (med vilkår): f-loven §§ 7 og 11
 - Bruk av «rettslige standarder»: nml § 6
 - Målorientert forpliktelse (forpliktelse til resultat snarere enn fremgangsmåte): nml §§ 4 og 5
 - Fullmaktstilnærming – gradvis innstramning, myke regler: nml kap. III om artsforvaltning
 - Variasjon av sanksjoner: f-loven kap. 7-10
 - Fleksibilitet i etterlevelse og kontroll: nml kap. IX

Hva rettes virkemidlene mot?

Aktiviteter

Forurensning

Arealbruk

Ressursuttak

Konsesjonssystemer

F-loven, pbl, ressurslover

Økonomiske virkemidler

Virkninger

Liv/helse/velvære

Ressurstilgang

Biodiversitet

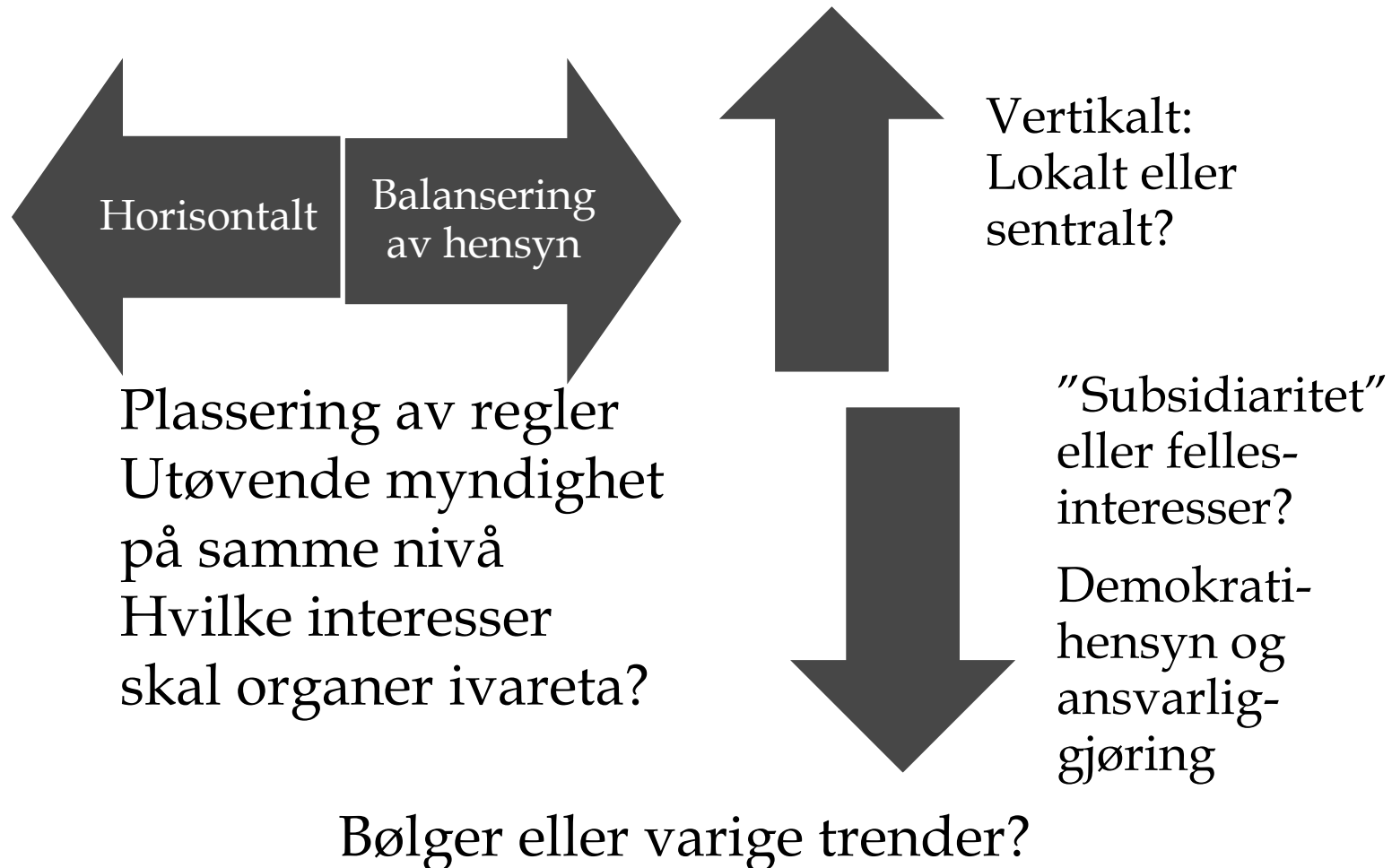
Estetikk (landskap og kultur)

Miljøkvalitetsnormer

Grl. § 112, nml, forskrifter etter F-lov

Ansvar for virkemidlene

Summegrupper

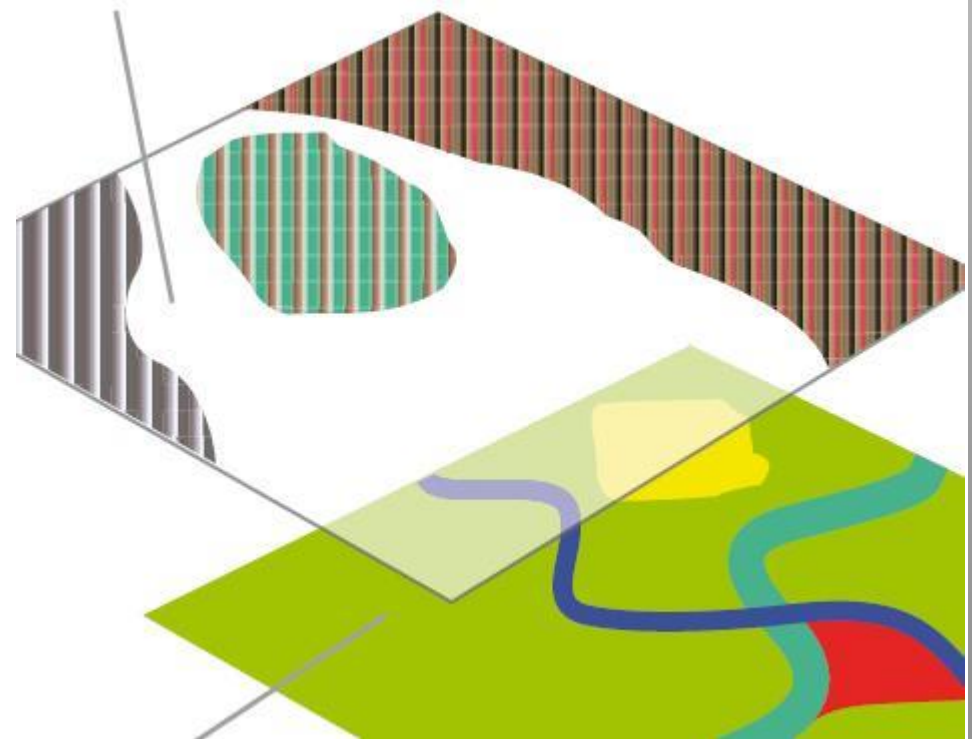
- Regjeringen har nylig lagt ut på høring et forslag til ny klimalov. Ut fra et virkemiddelperspektiv, hvorfor mener mange at det er nødvendig med en klimalov?

Climate Change Act 2008

Læringskrav PBL

- «Rettslige virkemidler og rammer for styring av arealbruk gjennom plan- og bygningsloven (arealplanlegging)»

Hva er formålene til pbl?

- To nivåer av formål i pbl
- Formål på lovsnivået: § 1-1
 - Bærekraftig utvikling (se også § 6-1)
 - Samordning
 - Åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning
 - Svake gruppers interesser
- Formål på plannivåene: § 3-1 til 3-5
 - Generelle mål: § 3-1 og § 6-1. Detaljerte
 - Statlig nivå: § 3-5. Ivareta nasjonale og regionale interesser
 - Regionnivået: § 3-4. Stimulere utvikling
 - Kommun nivået: § 3-3. Tilrettelegging for utvikling og samordning, samt barns interesser
- Er det plass til eller behov for prinsipper?

Pbls betydning

- All fast eiendom
- Lokalt selvstyre og nasjonale interesser
- Forholdet mellom offentlig styring og privates frihet
- Omfattende forarbeider!
 - Ot.prp. 32 (plandelen), 45 (bygn.delen) (2007-2008)
 - NOUer fra planlovutvalget: 2001:7, 2003:14
 - NOUer fra bygningslovutvalget: 2003:24, 2005:12
 - NOU Arealplaner og ekspropriasjonsersstatning 2003:29

Hovedelementer i pbl.

1. Utarbeidelse av planer
 - Fokus på arealplaner
2. Krav om tillatelse for arealdisponering
 - "Speilvending" (§§ 1-6 og 20-1)
3. Lovfestede krav og skjønnsmyndighet
 - Materielle krav (kap. 27-30)
- Forankring i lokale folkevalgte organer
- Forholdet til forvaltningsloven § 1-9
- Virkeområde: § 1-2: grunnlinjen + 1 nautisk mil
 - Tematisk: energiproduksjon og -overføring (§ 12-1 tredje ledd)

Planer

Statlig

Arealplan

Bestemmelser

Retningslinjer

Forventninger

Regionalt

Plan

Bestemmelser

Interkommunalt

Kommunalt

Plan

Arealdel

Reguleringsplan

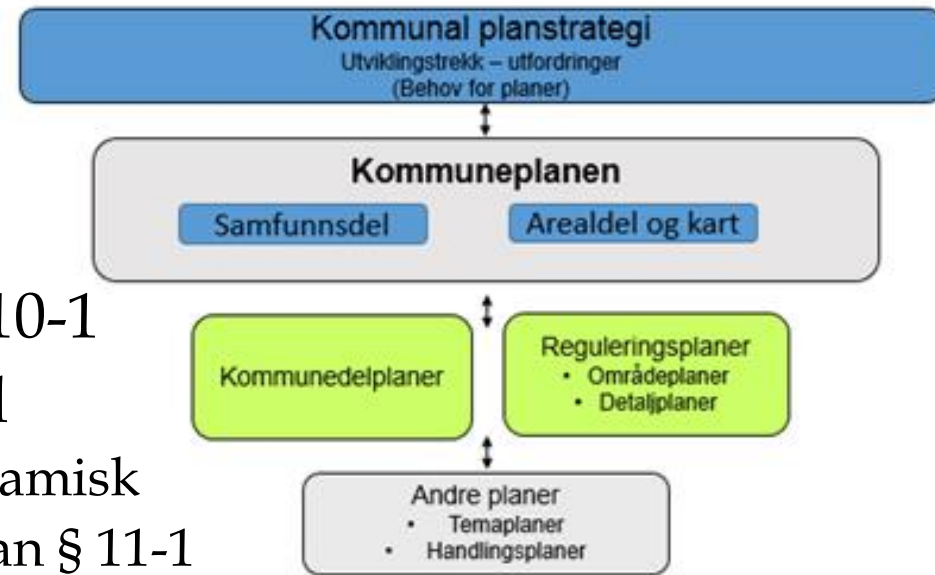
Oversikt plantyper

- Statlige
 - Nasjonale forventninger § 6-1 (Stoltenberg, Solberg)
 - Statlige planretningslinjer § 6-2
 - Statlige planbestemmelser § 6-3
 - Statlig arealplan § 6-4
- Regionale (fylket § 3-4 i.f.) regional plan
 - Plikt til å utarbeide slik plan §§ 7-1 og 8-1
 - Generelle planer – skal legges til grunn for annen planlegging § 8-2
 - Tematiske: Gjennomføring av vanndirektivet (2000/60/EC): regionale vannforvaltningsplaner
 - Regional planbestemmelse § 8-5
 - Interkommunalt plansamarbeid kap. 9
 - Loven innebar en styrking av det regionale nivået

Oversikt forts.

- Kommunalt nivå
- Kommunal planstrategi § 10-1
- Kommuneplanens arealdel
 - Generell plan – politisk, dynamisk
 - Del av generell kommuneplan § 11-1
 - Plikt til å utarbeide slike planer for hele kommunen § 11-5
- Reguleringsplan kap. 12
 - Spesifikk plan – juridisk, mer permanent
 - Plikt til å utarbeide slike planer? § 12-1: følger av lov, kommuneplanens arealdel (§ 11-9 nr. 1), eller ved "større bygge- og anleggstiltak" der tiltaket innebærer "vesentlige virkninger for miljø og samfunn" (Rt 2009 – 354)
 - Områderegulering § 12-2 (kommunens ansvar fremhevet)
 - Detaljregulering § 12-3 (konkret prosjekt, ofte privat)

Opplegget videre

Generelle temaer

1. Forholdet mellom plantypene
2. Inndeling i soner
3. Kompetanseplassering og dispensasjoner
4. Rettsvirkninger for borgerne
5. Kontroll og klage

Spesielle temaer

6. Konsekvensutredning
7. Utbyggingsavtaler
8. Strandvernet
9. Byggesaksbehandling

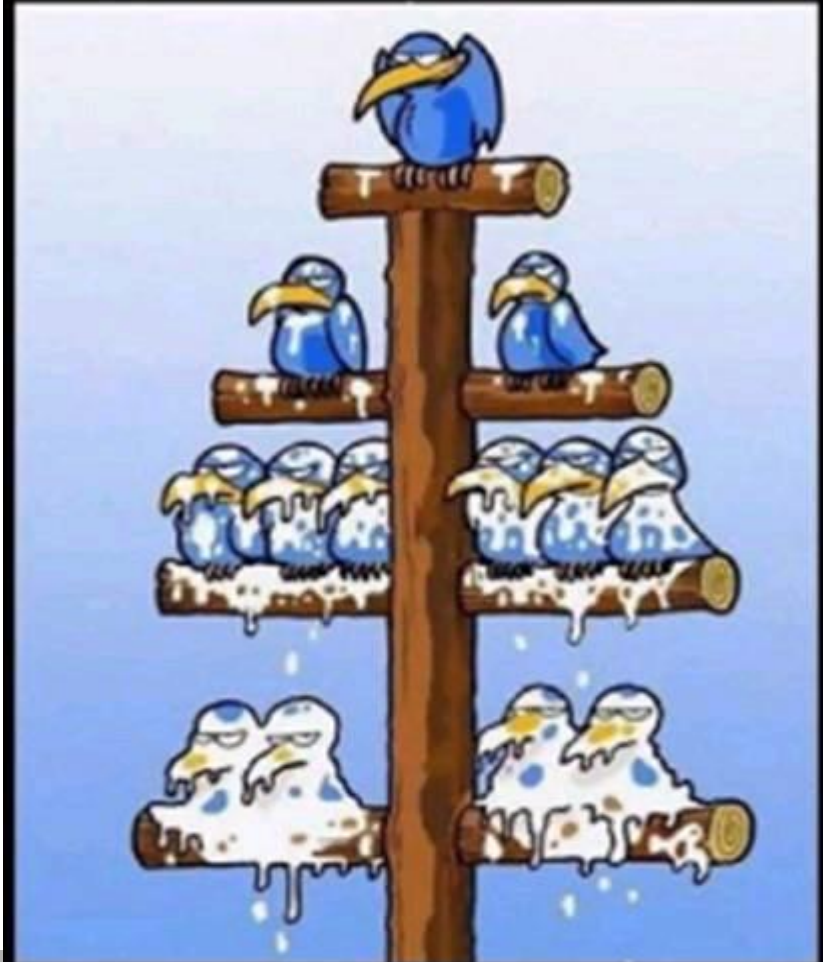
1) Forholdet mellom plantypene

- Skillet mellom «bestemmelser» og «retningslinjer»
- Er det et hierarki mellom planene?
 - Statlige planbest. og arealplan §§ 6-3 og 6-4, vedtak etter § 11-18
 - Regional planbestemmelse § 8-5
 - Interkommunalt? Nei § 9-6
 - Bestemmelser til kommuneplanens arealdel §§ 11-8 til 11-11?
- «legges til grunn» (§§ 6-2, 8-2, 12-6)
 - Presumsjon for å følge, men kan begrunne fravikelse
 - Rettsvirkninger hvis ikke lagt til grunn: Innsigelser §§ 5-4 og 5-5
- Hva skjer hvis motstrid?
 - «Lex posterior» § 1-5, men se § 11-8, 3. ledd (f)
 - Problem med å konstatere «motstrid» – forbudt / tillatt?

Summegrupper

- Hvorfor er det få tilfeller av hierarki mellom plannivåene?

When top level guys look down they see only shit.

When bottom level guys look up they see only assholes.